

# GAZETA SAMBORSKA

wychodzi w każdą niedzielę.

Prenumerata z dostawą do domu albo z przesyłką pocztową:

miesięcznie . . . 1 kor. — h. półrocznie . . . 5 kor. — h.  
kwartalnie . . . 2 " 50 " całorocznie . . . 10 " — "

Numer pojedynczy 20 h.

Prenumerować można w Administracji w Samborze Blich l. 1.  
i we wszystkich Urzędach pocztowych.

ADRES  
REDAKCYI  
w SAMBORZE Blich l. 1.

CENA OGŁOSZEŃ:

Zwyczajne ogłoszenia za jeden wiersz petitowy albo jego miejsce 10 hal. — Drobne ogłoszenia po 3 hal. od wyrazu. Komunikaty prywatne umieszczone po zapiskach kronikarskich i w rubryce Nadesłane za jeden wiersz petitowy 20 h. Za artykuły odnośnie Redakcyi nie odpowiada. Rękopisów nie zwraca się.

Wydawnictwem kieruje Komitet redakcyjny. Redaktor naczelny i odpowiedzialny: Stanisław Stefanowski.

Pojedyncze numery: „Gazety Samborskiej“ nabywać można w Administracji, tudzież we wszystkich agencjach sprzedaży dzienników, w księgarni p. Haisiga i w głównej trafice p. Raaba w Samborze.

## NASZE SZKOŁY ŚREDNIE, a NOWOCZESNE SPOŁECZEŃSTWO.

(Obserwacje i uwagi.)

I.

### ROZBRAT MIĘDZY SPOŁECZEŃSTWEM a SZKOŁĄ I JEGO PRZYCZYNY.

(Ciąg dalszy.)

Wychodząc nawet z tego punktu widzenia, że szkoła średnia powinna przede wszystkim mieć na celu przygotowanie wychowanków do życia praktycznego, nie możemy zgodzić się na zdanie, jakoby nauka gramatyki języka ojczystego była niepotrzebną. Nie przeczę wcale i nikt tego nie przeczy, że do poprawnego władania językiem każdym, a więc i ojczystym, znajomość gramatyki nie jest konieczną potrzebą; mamy bowiem liczne dowody i przykłady, że osoby, nieznające wcale gramatyki, władają językiem nawet bardzo poprawnie. Ale z drugiej strony nikt nie zaprzeczy, że pewne minimum ogólnego wykształcenia, każdemu inteligentnemu człowiekowi jest niezbędne. Otóż o ile znajomość *ducha* starożytności nie jest koniecznym warunkiem ogólnego wykształcenia, o tyle znajomość *ducha* własnego języka stanowić musi warunek ogólnego wykształcenia każdego człowieka, roszczonego sobie pretensje do inteligencji i do posiadania ogólnego wykształcenia. A tego *duchu* języka, choćbyśmy nim władali najpoprawniej, nie możemy poznać inaczej, jak tylko przez gruntowną znajomość jego gramatyki, bo tylko przy pomocy wiedzy gramatycznej możemy sobie zdawać sprawę jasną ze wszystkich zjawisk językowych. Ponieważ zaś szkoła średnia jest właśnie na to, aby w niej każdy człowiek zdobył to ogólne wykształcenie, więc nauka gramatyki języka ojczystego w szkole średniej, jako

droga, wiodąca do poznania *ducha* tego języka, jest potrzebna. A jeżeli jest potrzebna, w takim razie uczyć jej należy systematycznie i gruntownie, co da się osiągnąć przez rozłożenie materiału naukowego na wszystkie klasy. Ze szkół normalnych należy naukę gramatyki zupełnie usunąć, bo umysły dzieci 6-cio do 10-cio letnich nie są i nie mogą być dojrzałe do rozumnego uczenia się tak trudnego przedmiotu; (skutkiem czego nauka gramatyki w szkołach normalnych nie jest nauką, lecz bałamuceniem) a w szkole średniej rozłożyć należy cały materiał gramatyczny na wszystkie klasy. Co się tyczy lektury, to już od pierwszej klasy widoczną jest zgubna zasada „*multa, non multum*“; tak zwane „Wypisy“, począwszy od pierwszej klasy są tak obszerne, że nauczyciel, chcąc wyczerpać materiał, nie może myśleć o uczeniu wychowanków dobrego, t. j. rozumnego czytania. Na to odpowiadają zazwyczaj „fachowi“ rzeczoznawcy, że nauczyciel nie ma obowiązku czytania wszystkich ustępów, zawartych w „Wypisach“ z uczniami w szkole, lecz wybierać z nich trudniejsze, a inne zadawać uczniom na lekturę domową. Zupełna zgoda na to, ale to nie zmienia stanu rzeczy, bo tu nie chodzi o nauczyciela, lecz o ucznia; mniejsza o to, czy uczeń czyta w szkole, czy w domu, dość, że musi przeczytać wiele, że w obec ogromnego materiału z innych przedmiotów, musi być przeciążony, a skutkiem tego czytanie jego nie może być gruntowne; uczeń czyta „*multa, non multum*“, bo na to „*multum*“ brak mu czasu. Stąd uczniowie z lektury domowej małe odnoszą korzyści; nauczyciel bardzo, bo aż nazbyt często, przy przepytaniu takiej lektury domowej, przekonuje się, że uczniowie, nie rozumieją dobrze rzeczy przeczytanej; czuje więc potrzebę przerobienia tego ustępu z uczniami tak, jak gdyby uczniowie jeszcze go nie czytali, ale cóż robić, kiedy materiał

trzeba wyczerpać, a zatem nie ma czasu zatrzymać się dłużej przy jednym ustępie: po przerobieniu z profesorem uczniowie zdolniejsi zrozumieją i poznają gruntownie ustęp przeczytany w domu ale słabsi nie odnieśli stąd żadnej korzyści, prócz tej, że o jeden ustęp więcej przeczytali. (C. d. n.)

## Dział gospodarczy.

I. Wystawa targowa nasion we Lwowie w r. 1906.

1. Wystawa targowa nasion, połączona z wystawą przetworów gospodarskich i narybku odbędzie się we Lwowie w czasie od 28 — 30. stycznia 1906 r., urządzona staraniem Komitetu c. k. galic. Towarzystwa Gospodarskiego.

2. Celem wystawy targowej jest przede wszystkim zaznajomienie z rozmiarami i jakością produkcji nasiennej w kraju naszym zbliżenie producentów nasion do konsumentów, umożliwienie pierwszym korzystnej sprzedaży, drugim nabycia dobrego, o znanym pochodzeniu towaru. To samo odnosi się i do przetworów gospodarskich, natomiast narybek ma być wystawionym wyłącznie w celu demonstracji okazów.

3. Wystawa powyższa obejmować ma zatem przede wszystkim wszelkie nasiona (także i ziemniaki nasienne) prócz tego niektóre przetwory gospodarskie np. konserwy warzywne i owocowe, wina owocowe itp. i narybek.

4. Nasiona jak i wszelkie inne towary deklarowane na sprzedaż we większych (powyżej 100 kg.) ilościach, powinny być przedstawione w miarodajnych próbkach, na podstawie których będą się mogły odbywać transakcje handlowe. Próbkę te przy nasionach zbóż, roślin strączkowych, pastewnych i przemysłowych, mają wynosić najmniej 5 kg., przy nasionach traw 2 kg., przy nasionach warzyw i kwiatów, oraz przy wszelkich innych towarach, mogą być dowolnej wielkości. Towary poniżej 100 kg. mogą być na wystawie bezpośrednio sprzedawane.

5. Wyłącznie na wystawę deklarowane mogą być przysyłane w dowolnych ilościach.

6. Wszelkie nasiona targowe z wyjątkiem drogich nasion warzywnych i kwiatowych oraz tych, które już zbadane były przez jedną z publicznych instytucji (sta-

## PIERWSZA MIŁOŚĆ

(Dokończenie.)

— Skromniejsze mam życzenia, Panie Adolfe; pragnę tego oto pierścienia, co błyszczy na pańskim palcu, jeżeli to nie jest pamiątka od kochanki...

— Ach! Heleno! Jak Pani może coś podobnego mówić! Pani jesteś przecież pierwszą miłością mego życia, Heleno!...

Pani moją pierwszą ukochaną jesteś i przysięgam — będziesz jedyną... Żadna przed Panią — żadna po Pani!... Podoba się Pani ten pierścień: Jestem najszczęśliwszy, że mogę go u stóp Pani złożyć, jakkolwiek to klejnot familijny...

— O, jaki Pan dobry, Panie Adolfe... Będę Pana bardzo kochała, gdy się pobierzemy... gdyż sądzę, że Pan, pomimo tego nierozważnego kroku z mej strony, jaki dziś popełniłam, przychodząc tu, że Pan mimo to zawsze szanować mnie będzie... Przyszłam do Pana, jak do brata i składam na pańskiej skroni niewinny pocałunek siostry... Bądź zdrow! Żegnaj Pana... Będziemy się nieraz widywali, prawda?

— Co!? Pani już odchodzi!... Zaledwie Pani przyszła!... Zostań Pani jeszcze, oh! zostań jeszcze chwilkę! Pani się uśmiecha?... O! śmieję się jeszcze! Śmieję się Pani zawsze! Szaleję ze szczęścia, gdy widzę

Twoje ząbki perłowe, wyglądające z purpurowych ustek i zapraszające do rozkosznego całusa!...

— Uspokój się Pan, Adolfe! nie mów Pan tak! Pan jesteś nieprzytomny... Oddałam Panu wszystko, co było w mojej mocy... Nie żądam Pan więcej... Pańskie namiętne słowa odurzyły mię... Boję się więcej samej siebie, niż Pana... tak... bo... ja... Kocham... Pana... oh, mój Adolfe!

— Pani mnie kocha!... Ty kochasz mnie!... Ona mnie kocha!... O, powtórz raz jeszcze to boskie słowo!... Ty kochasz mnie!... Kochasz mnie, drogi Aniele! Czy to prawda?... Czy dobrze zrozumiałem?...

— Tak, Kocham Cię! Jesteś zadowolony?... A teraz bądź zdrow!... Ja uciekam... z obawy... by nie stać się Ciebie niegodną... Chcę zawsze być godną Ciebie: dlatego odchodzę...

6.

Poszła! Zdaje mi się, że ciemna noc mnie pokryła, jakkolwiek to dopiero druga godzina po południu... Teraz jestem ciemny, aż do jej powrotu...

Poszła!... ale ona mnie kocha! Ona mnie kocha! Ona mnie kocha!... Jak ona to powiedziała! Co za muzyka leżała w jej głosie, gdy to mówiła!... Ona mnie kocha! Ach, jak miłość uszczęśliwiała!... To za wiele szczęścia!... Boże, to nadmiar szczęścia!

Ale, co to za papier? Zapewne list jakiś wypadł

Jej z kieszeni, gdy wyjmowała chustkę, by utrzyć pot z czoła...

Czy mam go przeczytać?... Nie... byłoby to niedyskretnie, niedelikatnie... Nie będę czytał... Ale od kogo też to może być list?... Od jakiej przyjaciółki?... To nie damskie pismo...

Ach, nie potrafię zapanować nad sobą!... Muszę przeczytać...

„Moja kochana filutko!“

„Jutro, w piątek o 12-tej godzinie oczekuję Ciebie z niecierpliwością, by Cię serdecznie uściskać; pójdziemy do Bougival na objadek. Wszystkie kobiety lubią hulaków, a każdy hulaka lubi kobiety, które mają takie piękne oczka... Mówię Ci to Helenko, dlatego, że Ernest, August i Feliks powiedzieli mi, żeś była ich kochanką, zanim zostałaś moją, i dlatego, że jesteś dość piękną, by Ci przesyłać, przysłać, a nawet i teraz, niecierpięcej niewierności przebaczyć. Co w Tobie Kocham, nie jest młodością, lecz pięknnością.“

Kto wodę ze źródła pije, nie pyta ilu on już przedtem napoił.

Na jutro więc kochana, mała filutko!

Twój szalenię zakochany

Henryk.“

7.

„Oh!! . . . . .“

Przy nadchodzących świętach **Władysława SZLAGORA** w Samborze. **POLECA** WINA znane od lat wielu z dobroci z bogato zaopatrzonego **PIWNIC** handel **Władysława SZLAGORA** w Samborze. Wyłączny skład WIN Greckich, Hygea Perle kuracyjne i inne, koniaki francuskie, wszelkie Likieri i Rosolisy po cenie bez konkurencji.

Wszelkie towary świąteczne już nadeszły. — Wódka „Naokoło świata“ wyłączna sprzedaż. Wina oryg. Schlumbergera 1 butelka Vöslauer 2 K. Wina oryg. Schlumbergera 1 butelka Vösl. Goldeck 2'60. Dziękując Sz. PT. Publiczn. za łaskawe dotychczasowe względy polecam się nadal łaskawej pamięci. 3—52







Przez Wysokie c. k. Namiestnictwo  
koncesyonowane

## Biuro podróży i spedycyjne

Zofii Biesiadeckiej  
Oświęcim, (dworzec)

sprzedaje bilety okrętowe  
I., II. i III. klasy  
do Ameryki i Kanady  
oraz bilety kolejowe amerykańskie i kanadyjskie.  
Prospekty darmo i opłatnie.

## Krajowe zastępstwo sprzedaży KAINITU

utrzymuje na składzie w rzeczywistości pod l. 1. na Blichu obok c. k. Sądu obwodowego w Samborze (sól nawozowa) kainit w cenie po 2 kor. 70 hal. za 100 kłgr. z workiem — i pośredniczy w dostawach całowagonowych dla P. T. Obszarów dworskich i gmin powiatu samborskiego.

**Na Gwiazdkę!!!**  
ZABAWA TOWARZYSKA  
po cenie 1 kor. 20 gr.  
wraz z przesyłką pocztową jest do nabycia w drukarni Schwarza i Trojana w Samborze.

Medal złoty wystawy przemysłowej Sambor 1904.

Najlepszym podarunkiem  
na Gwiazdkę i Nowy Rok  
są PORTRETY i FOTOGRAFIE  
z pierwszego zakładu artyst. fotograficznego  
Sambor ul. Lwowska 1. 106.  
Zamówienia powiększeń przyjmuję najpóźniej  
dwa tygodnie przed wigilią.  
BOŻEGO NARODZENIA  
ceny fotografii  
znacznie niższe.

Dyplom wystawy politechnicznej Lwów 1902.  
Dyplom wystawy przemysłowej Sambor 1904.

## Posiadacze losów

mogą za nie dostać pełny kurs dzienny i na życzenie tesame losy (t. j. tesame serje i numera) nabyć na dogodnie spłaty miesięczne z prawem gry po złożeniu pierwszej raty. Losy gdziekolwiek zastawione wykupujemy i dopłacamy do pełnego kursu dziennego, odstępując je na życzenie na spłaty. Prosimy zażądać naszego kalendarzka bankowego, który przesyłamy darmo i opłatnie. Polecamy uprzejmie naszą firmę do wszelkich obrotów bankowych.

SCHÜTZ I CHAJES  
Dom bankowy we LWOWIE, plac Maryacki 7.

## Szkoła KOSZYKARSKA

STEFANA HR. KOMOROWSKIEGO  
w Sikiereczkach o. p. Kranzberg

poleca swe wyroby z wikliny, trzciny i bambusu.  
Zamówienia przyjmują: Zarząd szkoły koszykarskiej w Sikiereczkach i Administracja Gazety Samborskiej.

## Sterta suchej koniczyny

o 10 sążniach kub., jest do nabycia u JULIANA SIATKOWSKIEGO, organisty w Wojutyczach, poczta Nadyby-Wojutyce. — Uгода w drodze pisemnej lub na miejscu w Wojutyczach.

## Poszukuję do kupna dom

składający się z 4. lub 5. pokoi z werandą lub ganeczkiem i ogródkiem niedaleko miasta w dobrym i słonecznym położeniu. — Zgłoszenia przyjmuje Administracja Gazety Samborskiej, w księgarni p. Haisiga.

## W każdym mieszkaniu najsilniejszą wilgoć i grzyb

usuwa się patentowanym sposobem zapomocą

„GLAZURYNY”

od lat 10-ciu wypróbowanego

i niezawodnego środka.

PATENTOWANE NIEPALNE

„PLYTY SŁOMIANE”

z fabryki „HYGIENA”

do budowy ścian działowych, (głosu nieprzepuszczających) domków, willi, baraków, wież naftowych, baszt wiszących, erkierów, wykładania ścian drewnianych i budowy pokoi na strychach.

Tysiące metrów kwadratowych spotrzebywano już do budowy we Lwowie i na prowincyi.

Zamówienia przyjmuje:

Spółka handlowa w Samborze  
Blich 1. 1 Wyspa.

Taniej niż u wydawców

WSZELKIE  
KALENDARZE

na rok 1906

poleca handel

Altera Liebermana  
W SAMBORZE.



**DOM** składający się z 4 ubikacji mieszkalnych z werandą i ogrodem w Samborze. przy ulicy Drohobyckiej w dobrym i słonecznym położeniu wraz z budynkiem gospodarczym z wolnej ręki do sprzedania lub wydzierżawienia. 5  
Bliższa wiadomość w drukarni p. St. Trojana.

## BAZAR LWOWSKI Alfreda Skowrońskiego

w Samborze, ulica Kopernika.

Poleca NA SEZON JESIENNY wielki wybór CZAPEK i przyborów uniformowych dla P. T. urzędników, straży skarbowej, woźnych, wojskowych i pp. studentów.

MYDŁA, PERFUMY krajowe i zagraniczne.  
Zamówienia z prowincyi skutecznia się natychmiast.  
Prosząc o łaskawe poparcie ogółu kreślę się z wysokim poważaniem  
ALFRED SKOWROŃSKI.

## Krajowe zastępstwo sprzedaży SOLI dla BYDŁA w Samborze

powierzyło z dniem 1-go sierpnia 1905. roku detaliczną sprzedaż tej soli dzierżawcy Spółki handlowej w Samborze (rynek l. 11.)

p. Janowi Skowrońskiemu, który obowiązany jest ten artykuł utrzymać zawsze na składzie w odpowiedniej ilości. 50 kłgr. worek SOLI dla BYDŁA razem z workiem kosztuje 4 korony 90 hal., bez worka 4 korony 50 hal., jednakoż za worek należy uiszczyć kaucyę w kwocie 40 hal. — W mniejszych ilościach sprzedawaną będzie SÓL bez opakowania w cenie po 9 halerzy za jeden kilogram.

Każdy gospodarz chcąc mieć zdrowy, silny i ładny, żywy inwentarz, bez podawania mu od czasu do czasu a szczególnie w miesiącach jesiennych i zimowych soli — do rezultatu tego nigdy nie dojdzie.

Zarząd sprzedarzy nawozów sztucznych w Samborze stow. zar. z ogr. por. utrzymuje na składzie w rzeczywistości pod l. 1. na Blichu (Wyspa) w Samborze wszelkie gatunki

## nawozów sztucznych

jak mączki kostne, superfosfaty z czystych kości i mineralne tudzież mączkę żuźlową Thomasa w cenie nabycia — i pośredniczy w zbiorowych, całowagonowych zamówieniach tych nawozów, celem zaoszczędzenia P. T. Rolnikom kosztów przewozu. — Nawozy sztuczne sprowadza Spółka handlowa przez Związek handlowy Kółek rolniczych w Krakowie.

## JAN SKOWROŃSKI

dzierżawca SPÓŁKI HANDLOWEJ w Samborze  
poleca swój bogato zaopatrzonej skład:  
towarów korzennych, w in, delikatesów  
Wielki wybór rozolisów, wódek krajowych i zagranicznych, rumów bremskich, Cuba i Jamaika, koniaków francuskich i węgierskich.

WINA austriackie, węgierskie, hiszpańskie, reńskie, francuskie, dalmatyńskie, tyrolskie, i szampańskie.  
MIODY kuracyjne, ziołowe, korzenne i kasztelańskie.  
Główny skład HERBAT i KAW.  
Wszelkie przybory szkolne i kancelaryjne,  
MAKA, KRUPY, KRUPKI i KASZE.  
Wielki wybór PIERNIKÓW z fabryki St. Gurgula w Jarosławiu.  
MAGGI, kompoty, OGÓRKI i korniszony.  
POKOST, terpentyna, OLIWA do maszyn, francuska MASA do zapuszczania podłóg i najnowszy LAKIER do podłóg bezwonny, który w przeciągu 5 minut wysycha.  
MYDŁO, KROCHMAL ryżowy, pszenny, Bażanta i Hoffmanna.  
FARBKA proskowa i w kostkach. 19

Pokoje do śniadań.

## Parcele podbudowlane

na 2 morgowej przestrzeni obok szpitala powszechnego są do sprzedania.  
Bliższa wiadomość w REDAKCYI Gazety Samborskiej Blich 1. 1.

## Zmijka, tryer do czyszczenia zboża

po bardzo przystępnej cenie do nabycia.

Bliższej wiadomości udzieli Administracja Gazety Samborskiej w księgarni p. J. Haisiga w rynku.

Biuro pracy i ogłoszeń „Gwiazda” w Samborze ma do umieszczenia zaraz służbę dworską, domową i mamki. — Dostarcza również robotników rolnych i fabrycznych. Wszelkie zamówienia wykonuje jak najszybciej. Ma także do sprzedania zaraz parcele i placzki budowlane, jakoteż różne realności. 36-39

## KUPUJCIE! KAWĘ zdrowotną Wolnego.

KAWA ZDROWOTNA wyrabiana jest z fig, żyta jarego i żołądzi a ŻYTNIĄ z żyta jarego.  
Badane są przez UNIWERSYTET MEDYCZNY WE LWOWIE i polecane dla dzieci, słabowitych w cierpieniach nerwowych i słabościach kobiecych  
Wobec tego, że kawa zwyczajna zawiera w sobie truciznę „Kofeiny”, a zatem jest dla zdrowia wielce szkodliwą i wobec tego, że tak u nas zakorzeniona kawa „Kneipowska” sprowadzana jest od naszych największych wrogów Prusaków a cykorya Franka również z zagranicy, —

— powinien każdy prawdziwie dom Polski tamte wszystkie porzucić i zaprowadzić u siebie kawę swojską. „KAWĘ ZDROWOTNĄ” i „KAWĘ ŻYTNIĄ” WOLNEGO.

Tę „ZDROWOTNĄ” jako doskonałą polecam tak dla dzieci, jakoteż starszych, a „ŻYTNIĄ” przede wszystkim dla dzieci. Zaś obydwie gorąco polecić mogę przy obstrukcyi i w dolegliwościach żołądka.

Do nabycia we wszystkich handlach korzennych i drogueryach. 43

A. WOLNY, STANISŁAWÓW.